

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

LEGE privind modificarea Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

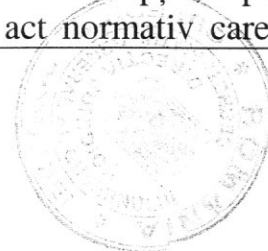
1. Descrierea situației actuale

La data de 5 iulie 2017 (JO L 198/29) a fost adoptată **Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal** (în continuare, **Directiva PIF**), directivă care, potrivit prevederilor art. 17 alin.(7), trebuie transpusă în dreptul intern până la data de 6 iulie 2019.

Această directivă înlocuiește, începând cu data de 6 iulie 2019, Convenția elaborată în temeiul K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene din 1995 (în continuare, **Convenția PIF**), convenție care a fost transpusă în România prin introducerea “Secțiunii 4¹ – Infrațiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene” în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, completarea cadrului legal realizându-se prin Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților

	publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003. Astfel, prin dispozițiile unei secțiuni distincte, Secțiunea 4¹, au fost incriminate noi fapte, precum: folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care au ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor sau care au ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din aceste bugete, respectiv omisiunea, cu știință, de a furniza datele cerute potrivit legii pentru obținerea de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor. România oferă, prin urmare, de mai bine de 15 ani, o corespunzătoare protecție a intereselor financiare ale Uniunii Europene, prin reglementarea specifică de drept penal substanțial și prin conferirea competenței exclusive de urmărire penală a acestor fapte Direcției Naționale Anticorupție. În vederea îndeplinirii unei noi obligații de transpunere, urmare a adoptării la nivelul Uniunii Europene a unui nou instrument dedicat protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene, s-a constituit în cadrul Ministerului Justiției un grup de lucru inter-instituțional (format din reprezentanți ai: Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Public, Departamentului pentru Lupta Antifraudă) care să realizeze o analiză aprofundată a legislației naționale, prin raportare la textele Directivei și care să identifice nevoile de reglementare în vederea transunerii. Grupul de lucru a concluzionat că transpunerea noii directive în dreptul național va presupune, în principal, modificarea Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, respectiv a unor articole din Secțiunea 4¹, care reglementează infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene (art. 18¹ – art. 18³).
2. Schimbări preconizate	Prin raportare la prevederile Directivei PIF, a rezultat necesitatea unor intervenții specifice, în special în vederea actualizării limbajului textelor din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, fapt pentru care s-a întocmit prezentul proiect de act normativ care

vizează modificări aduse infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, după cum urmează:

1. Cu privire la art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000

Acesta transpunea art. 1 lit. a) prima liniuță din Convenția PIF și a fost analizat prin raportare la art. 3 pct. 2 lit. a) – i) din Directivă.

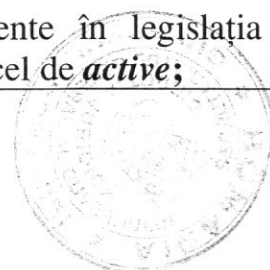
Astfel, textul Convenției PIF prevedea următoarele: „(1) În sensul prezentei convenții, constituie fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene: a) în materie de cheltuieli, orice act sau omisiune cu intenție cu privire la: - folosirea sau prezentarea unor declarații sau documente false, inexacte sau incomplete care au ca efect perceperea sau reținerea pe nedrept de fonduri care provin din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele gestionate de Comunitățile Europene sau în numele acestora; (...).”

Spre comparație, textul Directivei PIF prevede următoarele: „(2) În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele: a) în legătură cu cheltuielile care nu sunt aferente achizițiilor, orice acțiune sau inacțiune cu privire la: (i) utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, având ca efect deturnarea sau reținerea necuvenită de fonduri sau active de la bugetul Uniunii ori de la bugetele gestionate de Uniune sau în numele acesteia; (...).”

Analiza a reflectat faptul că actuala reglementare internă este mai generală, nu condiționează diferențierea între veniturile/cheltuielile aferente achizițiilor și că o formă simplă și eficientă de transpunere a Directivei poate consta în menținerea nivelului ridicat de reglementare, deci a standardului mai înalt, la nivel național, urmând a se realiza intervenții minime de limbaj față de legislația deja existentă. Pentru acest motiv, incriminările care vor reflecta art. 3 pct. 2 lit. a) și b) vor fi cele în vigoare, pentru a se asigura menținerea nivelului ridicat de reglementare și standardul înalt de protecție, dar și pentru coerența și continuitatea reglementărilor la nivel național.

Astfel, pentru art. 18¹ alin. (1), sunt propuse următoarele modificări:

a) introducerea unei noțiuni corespundente în legislația națională pentru termenul de *assets* - și anume, cel de *active*;

b) eliminarea sintagmei „**cu rea-credință**”;

Aceasta din urmă este impusă de o corectă transpunere a cerințelor europene, întrucât nici Convenția PIF din 1995 și nici Directiva 2017/1371 nu prevăd o formă calificată a vinovăției sub forma intenției directe. Mai mult, pentru alte infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene nu este prevăzută o asemenea cerință suplimentară în planul laturii subiective, putând fi săvârșite cu intenție directă/indirectă [art. 18² alin. (1), (2) din Legea nr. 78/2000]. De asemenea, nici în Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale nu există cerințe suplimentare în planul laturii subiective pentru infracțiunile prevăzute la art. 8 și art. 9 din lege și nici pentru celelalte infracțiuni care în mod uzual intră în concurs cu art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, precum falsul în oricare dintre formele sale. Mai mult, incriminări similare din Codul penal, precum art. 306 referitor la „Obținerea ilegală de fonduri” și art. 307 privind „Deturnarea de fonduri” nu au o asemenea cerință suplimentară în plan subiectiv.

c) folosirea noțiunii de **buget al Uniunii**, întrucât Directiva folosește acest termen, spre deosebire de sintagma anterioară regăsită în Convenția PIF - **de buget general al Uniunii**.

Ca urmare, proiectul de lege prezintă art. 18¹ alin. (1) în următoarea formă:

„**Art. 18¹ - (1)** Folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept sau reținerea pe nedrept, de fonduri ori active din bugetul Uniunii Europene sau bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”

2. Cu privire la art. 18¹ alin. (2)

Acesta este reflectat în art. 1 lit. a) a doua liniuță din Convenția PIF și a fost analizat prin raportare la art. 3 pct. 2 lit. a)-ii) din Directiva PIF.

Astfel, textul Convenției PIF prevedea următoarele: „(1) În sensul prezentei convenții, constituie fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene: a) în materie de cheltuieli, orice act sau omisiune cu intenție cu privire la: (...) - necomunicarea unei informații cu încălcarea unei obligații specifice, având același efect;”.

Spre comparație, textul Directivei PIF prevede următoarele: „(2) În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele: (a) în legătură cu cheltuielile care nu sunt aferente achizițiilor, orice acțiune sau inacțiune cu privire la: (.....) (ii) nedivulgarea de informații, cu încălcarea unei obligații specifice, având același efect;”.

Modificările în ceea ce privește limbajul utilizat în cuprinsul art. 18¹ alin. (2) sunt aceleași, respectiv introducerea cuvântului „active”, folosirea termenului „*bugetul Uniunii Europene*”, iar, în plus, se propune înlocuirea sintagmei „potrivit legii” cu „*potrivit prevederilor legale*”.

Această ultimă modificare se impune deoarece atât Convenția PIF, cât și Directiva PIF au sintagma comună „*in violation of a specific obligation*” care, în Legea nr. 78/2000, are drept corespondentă sintagma “fără respectarea prevederilor legale”.

Situația este identică și pentru art. 307 din Codul penal care folosește aceeași exprimare „fără respectarea prevederilor legale”, motiv pentru care, din rațiuni de reglementare unitară, se propune în proiect folosirea sintagmei „potrivit prevederilor legale”.

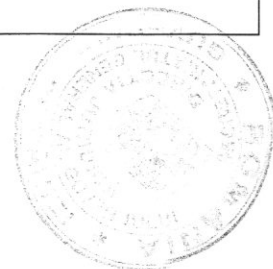
Astfel, proiectul de lege prezintă art. 18¹ alin. (2) în următoarea formă:

„(2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit prevederilor legale pentru obținerea sau reținerea de fonduri ori active din bugetul Uniunii Europene sau bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept sau reținerea pe nedrept a acestor fonduri ori active.”

3. Cu privire la art. 18² alin. (1)

Acesta este reflectat în art. 1 lit. a) a treia liniuță din Convenția PIF și a fost analizat prin raportare la art. 3 pct. 2 lit. a)-iii) din Directiva PIF.

Astfel, textul Convenției PIF prevedea următoarele: „(1) În sensul prezentei convenții, constituie fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene: a) în materie de cheltuieli, orice act sau omisiune cu intenție cu privire la: (.....) - deturnarea acestor fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial, având același efect;”.

Spre comparație, textul Directivei PIF prevede următoarele: „(2) În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele: (a) în legătură cu cheltuielile care nu sunt aferente achizițiilor, orice acțiune sau inacțiune cu privire la: (.....) (iii) utilizarea necorespunzătoare a unor astfel de fonduri sau active în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial;”.

Din analiza efectuată a rezultat că actuala reglementare națională este mai generală și nu prevede condiția ca respectivele cheltuieli să fie aferente exclusiv achizițiilor, astfel încât intervențiile aduse textelor de *lege lata* vor fi minime.

Prin urmare, modificările în ceea ce privește limbajul utilizat în cuprinsul art. 18² alin. (1) sunt aceleași, respectiv introducerea cuvântului „active”, folosirea termenului „*bugetul Uniunii Europene*” și înlocuirea sintagmei „potrivit legii” cu „*potrivit prevederilor legale*”, având în vedere argumentele reținute mai sus.

Astfel, proiectul de lege prezintă art. 18² alin. (1) în următoarea formă:

„**Art.18².** (1) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor sau activelor obținute ori reținute din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”

4. Cu privire la art. 18² alin. (2)

Acesta este reflectat în art. 1 lit. b) a treia liniuță din Convenția PIF și a fost analizat prin raportare la art. 3 pct. 2 lit. c)-iii) din Directiva PIF.

Astfel, textul Convenției PIF prevedea următoarele: „(1) În sensul prezentei convenții, constituie fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene: a) în materie de venituri, orice acțiune sau omisiune intenționată cu privire la: (.....) - deturnarea unui avantaj obținut în mod legal, având același efect;”.

Spre comparație, textul Directivei PIF prevede următoarele: „(2) În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele: (c) în legătură cu alte venituri decât cele obținute din propriile resurse de TVA menționate la lit. (d), orice acțiune sau inacțiune cu privire

la: (....) (iii) utilizarea necorespunzătoare a unui beneficiu obținut în mod legal, având același efect;”.

Modificările în ceea ce privește limbajul utilizat în cuprinsul art. 18² alin. (2) sunt folosirea termenului „*bugetul Uniunii Europene*” și înlocuirea sintagmei „*potrivit legii*” cu „*potrivit prevederilor legale*”, având în vedere argumentele reținute mai sus.

Astfel, proiectul de lege prezintă art. 18² alin. (2) în următoarea formă:

„**Art.18².** (2) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se sancționează cu pedeapsa prevăzută la alin. (1).”

5. Cu privire la art. 18³ alin. (1)

Acesta este reflectat în art. 1 pct. 1 lit. b) prima liniuță din Convenția PIF și a fost analizat prin raportare la art. 3 pct. 2 lit. c)-i) din Directiva PIF.

Astfel, textul Convenției PIF prevedea următoarele: „(1) În sensul prezentei convenții, constituie fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene: (....) b) în materie de venituri, orice act sau omisiune cu intenție cu privire la: - folosirea sau prezentarea unor declarații sau documente false, inexacte sau incomplete, care au ca efect diminuarea ilegală a resurselor bugetului general al Comunităților Europene sau ale bugetelor gestionate de Comunitățile Europene sau în numele acestora”.

Spre comparație, textul Directivei PIF prevede următoarele: „(2) În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele: (...) (c) în legătură cu alte venituri decât cele obținute din propriile resurse de TVA menționate la litera (d), orice acțiune sau inacțiune cu privire la: (i) utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, având ca efect diminuarea ilegală a resurselor bugetului Uniunii sau ale bugetelor gestionate de Uniune ori în numele acesteia;”.

Din analiza textelor, a rezultat, pe de o parte, o traducere deficitară a actului comunitar în limba română, motiv pentru care analiza a fost efectuată cu luarea în considerare și a altor variante de texte - în mod egal, opozabile. Astfel, s-a observat că atât

versiunea engleză, cât și versiunea franceză folosesc, la acest text, expresia „*diminuarea ilegală a resurselor*”, astfel încât această expresie, care este deja cuprinsă *de lege lata* în art. 18³ alin. (1), dar și în art. 18² alin. (2) din Legea nr. 78/2000 nu ar trebui modificată.

Pe cale de consecință, modificările în ceea ce privește limbajul utilizat în cuprinsul art. 18³ alin. (1) urmează să fie legate de folosirea termenului „*bugetul Uniunii Europene*” și de înlocuirea sintagmei „*potrivit legii*” cu „*potrivit prevederilor legale*”, având în vedere argumentele reținute mai sus.

Astfel, proiectul de lege prezintă art. 18³ alin. (1) în următoarea formă:

„Art. 18³. (1) Folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”

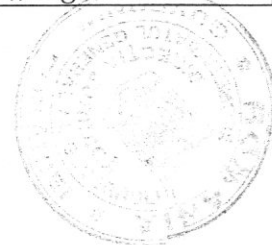
6. Cu privire la art. 18³ alin. (2)

Acesta este reflectat în art. 1 pct. 1 lit. b) a doua liniuță din Convenția PIF și a fost analizat prin raportare la art. 3 pct. 2 lit. c)-ii) din Directiva PIF.

Astfel, textul Convenției PIF prevedea următoarele: „(1) În sensul prezentei convenții, constituie fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Comunităților Europene: (...) b) în materie de venituri, orice act sau omisiune cu intenție cu privire la: - necomunicarea unei informații cu încălcarea unei obligații specifice, având același efect”.

Spre comparație, textul Directivei PIF prevede următoarele: „(2) În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele: (...) (c) în legătură cu alte venituri decât cele obținute din propriile resurse de TVA menționate la litera (d), orice acțiune sau inacțiune cu privire la: (...) (ii) nedeclarația de informații, cu încălcarea unei obligații specifice, având același efect;”.

Având în vedere argumentele prezentate mai sus, intervențiile pe acest alineat urmează a fi minime și au în vedere exclusiv actualizarea unor noțiuni - folosirea termenului „*bugetul Uniunii*

Europene” și înlocuirea sintagmei „potrivit legii” cu „potrivit prevederilor legale”.

Astfel, proiectul de lege prezintă art. 18³ alin. (2) în următoarea formă:

„(2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit prevederilor legale, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei. ”

7. În ceea ce privește necesitatea transpunerii art. 3 alin. (2) lit. d) din Directivă privind fraude la TVA intracomunitar, care are următorul cuprins:

„(d) în ceea ce privește veniturile obținute din propriile resurse de TVA, orice acțiune sau inacțiune comisă în cadrul unor scheme frauduloase cu caracter transfrontalier în ceea ce privește: (i) utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete privind TVA, având ca efect diminuarea resurselor bugetului Uniunii; (ii) nedivulgarea de informații privind TVA, încălcându-se astfel o obligație specifică, având același efect; sau (iii) prezentarea unor declarații corecte privind TVA pentru a masca în mod fraudulos neplata sau constituirea unor drepturi necuvenite la rambursări de TVA”.

Analiza a reflectat faptul că nu sunt necesare intervenții legislative exprese (abordare care este comună, de altfel, majorității statelor membre). În concret, în ceea ce privește dreptul intern, reglementarea în materia dreptului penal substanțial vizează următoarele aspecte:

- infracțiunile din Legea nr. 241/2005 pentru combaterea evaziunii fiscale prevăzute la art. 8 și art. 9 – care reglementează situațiile normative solicitate de Directivă, în vederea combaterii fenomenului de fraudă care vizează TVA.

De asemenea, din analiză a rezultat că infracțiunea de evaziune fiscală acoperă cerințele Directivei. Astfel, cerința art. 3 pct. 2 lit. (d) pct. (i) este acoperită de art. 9 din Legea nr. 241/2005, iar în ceea ce privește cerința de la pct. (ii), aceasta este acoperită de art. 4 din Legea nr. 241/2005 care conține o formulare mai generală. De asemenea, cerința de la pct. (iii) este acoperită de art. 8 din Legea nr. 241/2005.

Infraacțiunile prevăzute de art. 270 alin. (2) și art. 272-275 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare, acoperă cerințele Directivei și nu este necesară o nouă incriminare, deoarece textele naționale acoperă toate situațiile, inclusiv cele care generează afectarea bugetului Uniunii Europene.

8. Pentru toate celelalte infraacțiuni care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii menționate la **art. 4** din Directiva PIF, analiza a reflectat faptul că nu sunt necesare intervenții legislative exprese deoarece reglementările naționale sunt acoperitoare.

Art. 4 din Directiva PIF are următorul cuprins: „Articolul 4. Alte infraacțiuni care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că spălarea banilor astfel cum este descrisă la articolului 1 alineatul (3) din Directiva (UE) 2015/849, în care sunt implicate bunuri provenite din săvârșirea unor infraacțiuni reglementate de prezenta directivă, constituie infraacțiune.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că corupția pasivă și activă constituie infraacțiuni atunci când sunt săvârșite cu intenție.

(a) În sensul prezentei directive, „corupție pasivă” înseamnă acțiunea unui funcționar public care, în mod direct sau printr-un intermediar, solicită sau primește avantaje de orice fel, pentru sine sau pentru o terță parte, ori acceptă o promisiune referitoare la un astfel de avantaj pentru a acționa sau a se abține de la a acționa în conformitate cu sarcinile sale sau în exercitarea atribuțiilor sale, într-un mod care prejudiciază sau este susceptibil să prejudicieze interesele financiare ale Uniunii.

(b) În sensul prezentei directive, „corupție activă” înseamnă acțiunea unei persoane care, în mod direct sau printr-un intermediar, promite, oferă sau acordă avantaje de orice fel unui funcționar public, pentru sine sau pentru o terță parte, pentru a acționa sau a se abține de la a acționa în conformitate cu sarcinile sale sau în exercitarea atribuțiilor sale, într-un mod care prejudiciază sau este susceptibil să prejudicieze interesele financiare ale Uniunii.

(3) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că deturnarea de fonduri constituie infracțiune, atunci când este săvârșită cu intenție.

În sensul prezentei directive, „deturnare de fonduri” înseamnă acțiunea unui funcționar public căruia îi este încredințată în mod direct sau indirect gestionarea de fonduri sau de active, în sensul angajării sau plății fondurilor ori al însușirii sau utilizării activelor contrar scopului preconizat în orice mod care prejudiciază interesele financiare ale Uniunii.

(4) În sensul prezentei directive, „funcționar public” înseamnă:

(a) funcționar al Uniunii sau funcționar național, inclusiv orice funcționar național al altui stat membru și orice funcționar național al unei țări terțe;

(i) „funcționar al Uniunii” înseamnă o persoană care:

— este funcționar sau alt agent angajat de Uniune în temeiul unui contract, în înțelesul Statutului funcționarilor și Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene prevăzute de Regulamentul (CEE, Euratom, CECA) nr. 259/68 al Consiliului (16) (denumit în continuare „Statutul funcționarilor”); sau

— este detașată la Uniune de către un stat membru sau de către orice organism public sau privat, care îndeplinește atribuții echivalente celor îndeplinite de funcționari sau de alți agenți ai Uniunii.

Fără a aduce atingere dispozițiilor referitoare la privilegii și imunități din Protocoalele nr. 3 și nr. 7, membrii instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, instituite în conformitate cu tratatele, precum și personalul acestora sunt asimilați funcționarilor Uniunii, în măsura în care nu li se aplică Statutul funcționarilor;

(ii) „funcționar național” este înțeles prin trimitere la definiția „funcționarului” sau a unui „funcționar public” din dreptul intern al statului membru sau a țării terțe în care își îndeplinește funcțiile.

Cu toate acestea, în cazul procedurilor care implică un funcționar național al unui stat membru sau un funcționar național al unei țări terțe și sunt inițiate de un alt stat membru, acesta din urmă nu este obligat să aplice definiția „funcționarului național” decât în măsura în care definiția respectivă este compatibilă cu dreptul intern.

Termenul de „funcționar național” include orice persoană care deține o funcție executivă, administrativă sau judecătorească la nivel național, regional sau local. Orice persoană care deține o funcție legislativă la nivel național, regional sau local este asimilată unui funcționar național;

(b) orice altă persoană căreia i s-a încredințat și exercită o funcție de serviciu public care implică gestionarea intereselor financiare ale Uniunii în state membre sau în țări terțe sau luarea de decizii referitoare la acestea.”

Textele identificate în legislația penală națională ca reflectând exigențele Directivei sunt următoarele:

- spălarea banilor – art. 29 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului;

- infracțiunile de corupție, prevăzute la art. 289-294 din Codul penal;

- deturnarea de fonduri publice, reglementată de art. 307 din Codul penal.

În legătură cu art. 4 din Directiva PIF, s-a propus extinderea sferei de aplicabilitate a anumitor infracțiuni, urmare a transpunerii în dreptul intern a definiției (extinse) a funcționarului public, detaliată la art. 4 alin. (4) din Directiva PIF, prin text expres cuprins în art. II din proiect.

Reglementarea unui text expres este justificată prin faptul că este necesară includerea în proiect a unei norme de trimitere, care să menționeze fără echivoc faptul că infracțiunile cuprinse în Directiva PIF, dacă în dreptul intern au subiect activ calificat, sunt sancționate și în situația în care ar fi săvârșite de către funcționarii publici – în înțelesul prevăzut de art. 4 alin. (4) din Directiva PIF. Pentru claritatea și previzibilitatea normei, dar și pentru o transpunere completă a Directivei PIF, este necesară includerea unei norme de trimitere, în forma propusă în articolul II din proiectul de act normativ.

Astfel, proiectul de lege prezintă art. II în următoarea formă:

„Art. II. Dispozițiile art. 306, 307 și 309 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător și în cazul în care

infracțiunile sunt săvârșite de persoanele prevăzute în art. 294 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, dacă, prin tratatele internaționale la care România este parte, nu se dispune altfel.”

9. Pentru transpunerea **art. 6 din Directivă**, nu sunt necesare texte de transpunere, întrucât în Codul penal este deja reglementată răspunderea penală a persoanei juridice, texte care sunt la standardul actelor europene.

Astfel, Directiva PIF prevede: „Articolul 6. Răspunderea persoanelor juridice. (1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că răspunderea persoanelor juridice poate fi antrenată pentru oricare dintre infracțiunile prevăzute la articolele 3, 4 și 5 săvârșite în beneficiul lor de către orice persoană care acționează fie pe cont propriu, fie ca parte a unui organ al persoanei juridice respective și care deține o funcție de conducere în cadrul acesteia în temeiul:

(a) unei împuterniciri din partea persoanei juridice respective;
(b) unei competențe de a lua decizii în numele persoanei juridice respective; sau

(c) unei competențe de exercitare a controlului în cadrul persoanei juridice respective.

(2) Statele membre iau, de asemenea, măsurile necesare pentru a se asigura că poate fi antrenată răspunderea persoanelor juridice atunci când lipsa supravegherii sau a controlului din partea unei persoane menționate la alineatul (1) din prezentul articol a făcut posibilă săvârșirea de către o persoană aflată sub autoritatea sa a oricăreia dintre infracțiunile menționate la articolul 3, 4 sau 5, în beneficiul persoanei juridice respective.

(3) Antrenarea răspunderii persoanelor juridice în temeiul alineatelor (1) și (2) din prezentul articol nu exclude posibilitatea inițierii procedurilor penale împotriva persoanelor fizice care sunt autori ai infracțiunilor menționate la articolele 3 și 4 ori care răspund penal conform articolului 5”.

Prin raportare la aceste texte, conținutul art. 135-137 din Titlul VI. Răspunderea penală a persoanei juridice din Codul penal reflectă pe deplin exigențele europene, astfel încât nu se impune vreo intervenție legislativă.

10. Din analiza Directivei a rezultat, totodată, că nu sunt necesare texte de lege pentru transpunerea **art. 8 referitor la**

„circumstanța agravantă” privind săvârșirea infracțiunilor în cadrul unei organizații criminale, întrucât Codul penal la art. 367 incriminează „constituirea unui grup infracțional organizat” într-o manieră care respectă standardul solicitat.

Astfel, Directiva prevede: „Articolul 8. Circumstanța agravantă. Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că, atunci când o infracțiune menționată la articolul 3, 4 sau 5 este săvârșită în cadrul unei organizații criminale în sensul Deciziei-cadru 2008/841/JAI, aceasta este considerată o circumstanță agravantă”.

Având în vedere că Directiva PIF menționează, la pct. 19 din preambul, că „Statele membre nu sunt obligate să prevadă circumstanța agravantă în cazul în care dreptul intern prevede că infracțiunile definite în Decizia-cadru 2008/841/JAI sunt pedepsite ca infracțiuni separate și pot atrage sancțiuni mai severe” și luând în considerare aspectul că deja există o incriminare autonomă în acest sens în dreptul intern, aplicându-se regulile concursului de infracțiuni, nu sunt necesare intervenții pe reglementările specifice, aflându-ne dincolo de standardul minim al Directivei.

11. În continuare, pentru transpunerea **art. 15** din Directiva PIF, s-a considerat necesară și includerea unei prevederi în proiectul de lege prin care autoritățile administrative și judiciare naționale să fie ținute să respecte confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal cu ocazia schimbului de informații pe care îl fac cu Comisia, pentru fiecare caz în parte.

Astfel, Directiva PIF prevede: „Articolul 15. Cooperarea dintre statele membre și Comisie (OLAF) și alte instituții, organe, oficii sau agenții ale Uniunii

(1) Fără a aduce atingere normelor privind cooperarea transfrontalieră și asistența judiciară reciprocă în materie penală, statele membre, Eurojust, Parchetul European și Comisia cooperează, în limitele competențelor lor respective, în domeniul combaterii infracțiunilor menționate la articolele 3, 4 și 5. În acest scop, Comisia și, dacă este cazul, Eurojust acordă o astfel de asistență tehnică și operațională de care autoritățile naționale competente au nevoie pentru a facilita coordonarea investigațiilor lor.

(2) Autoritățile competente ale statelor membre, în limitele propriilor competențe, pot face schimb de informații cu Comisia

pentru a facilita stabilirea faptelor și pentru a asigura întreprinderea unor acțiuni eficace împotriva infracțiunilor menționate la articolele 3, 4 și 5. Comisia și autoritățile naționale competente țin seama, pentru fiecare caz în parte, de cerințele privind confidențialitatea și de normele privind protecția datelor. În acest scop, fără a aduce atingere dreptului intern în materie de acces la informații, atunci când furnizează informații Comisiei, un stat membru poate stabili condițiile specifice care guvernează utilizarea acestor informații, fie de către Comisie, fie de către orice alt stat membru căruia i se transmit informațiile respective.

(3) Curtea de Conturi și auditorii responsabili pentru auditarea bugetelor instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii instituite în conformitate cu tratatele și a bugetelor gestionate și auditate de către instituții comunică OLAF și altor autorități competente orice fapt de care iau cunoștință în desfășurarea atribuțiilor lor, care ar putea fi calificat drept infracțiune, astfel cum se menționează la articolul 3, 4 sau 5. Statele membre se asigură că organismele naționale de audit procedează la fel.”

Prin raportare la aceste texte a fost redactat textul art. IV care prevede următoarele:

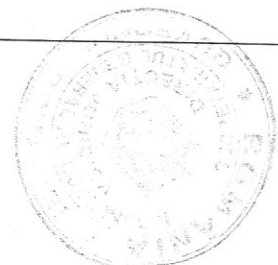
„Art. IV. Autoritățile administrative și judiciare naționale respectă cerințele privind confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal, cu ocazia schimbului de informații pe care îl fac cu Comisia, potrivit prevederilor aplicabile în domeniu, pentru fiecare caz în parte.”

12. În ceea ce privește **art. 18** din Directivă, este necesară redactarea unui text care să prevadă autoritatea națională competentă cu transmiterea datelor statistice, în următorul cuprins:

„Articolul 18. Raportare și evaluare

(2) Fără a aduce atingere obligațiilor de raportare prevăzute de alte acte juridice ale Uniunii, statele membre transmit anual Comisiei următoarele statistici cu privire la infracțiunile menționate la articolele 3, 4 și 5, în cazul în care acestea sunt disponibile la nivel central în statul membru în cauză:

(a) numărul de proceduri penale inițiate, respinse, care au condus la o achitare, care au condus la o condamnare și care sunt în curs;

(b) sumele recuperate în urma procedurilor penale și prejudiciul estimat”.

Se propune, astfel, ca Ministerul Public să fie instituția care să furnizeze Comisiei, anual, datele statistice disponibile, solicitate potrivit art. 18 din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal.

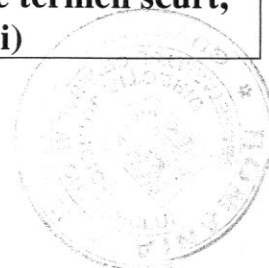
În acest sens, menționăm că Ministerul Public este cel care va solicita structurilor de parchet competente (inclusiv Direcției Naționale Anticorupție), informațiile statistice solicitate de Comisie, disponibile, care urmează a fi centralizate și transmise structurii europene. Legat de acest aspect, Direcția Națională Anticorupție va comunica datele și informațiile legate de infracțiunile împotriva intereselor financiare date în competență și prevăzute în Legea nr. 78/2000, cele vizând evaziunea fiscală sau alte infracțiuni care includ fraudă TVA în condițiile cuprinse de Directivă vor fi transmise de parchetele de pe lângă tribunale, respectiv Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, iar cele privind sechestrele de către Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate.

Prin urmare, proiectul propune următorul text:

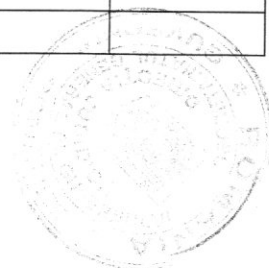
„Art. III. Ministerul Public furnizează Comisiei, anual, datele statistice disponibile, solicitate potrivit art. 18 din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal.”

13. În ceea ce privește interesele financiare ale Uniunii, menționăm că acestea sunt deja definite în Regulamentul al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (OJ L 248, 18.9.2013) în art. 2 pct. 1: *„interesele financiare ale Uniunii”* includ veniturile, cheltuielile și activele acoperite de bugetul Uniunii Europene și cele acoperite de bugetele instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor și de bugetele gestionate și monitorizate de acestea.

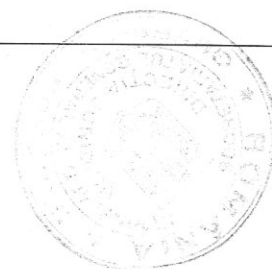
	14. Ultimul punct al proiectului menționează care anume articole din Directivă sunt transpuse, în următorul conținut: „Prezenta lege transpune art. 3 alin. (2) lit. a), b), c), art. 4 alin. (4), art. 15 alin. (2) și art. 18 alin. (2) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.198 din 28 iulie 2017.” Facem precizarea că prezentul proiect transpune doar art. 3 alin. (2) lit. a), b), c), art. 4 alin. (4), art. 15 alin. (2) și art. 18 alin. (2) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L198/ 28 iulie 2017 întrucât, așa cum am prezentat <i>in extenso</i> în cuprinsul Expunerii de motive, toate celelalte dispoziții ale Directivei sunt considerat a-și avea corespondent în alte reglementări de lege lata, complementare prezentului demers.
3. Alte informații	
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
3. Impactul social	Nu este cazul.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)	

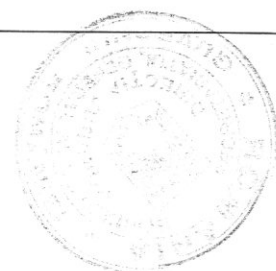
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit; (ii) impozit pe venit b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări	Nu este cazul.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care	Nu este cazul.					
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						

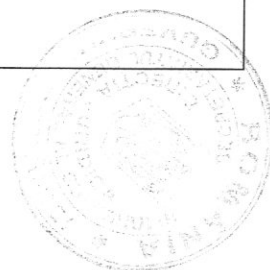
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.					
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația	Nu este cazul.					

în domeniul achizițiilor publice	
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Prezenta lege transpune art. 3, art. 4 alin. (4), art. 15 alin. (2) și art. 18 alin. (2) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.198 din 28 iulie 2017.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Textul a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției începând cu data de 17 ianuarie 2019.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată	Nu este cazul.

de proiectul actului normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 438/2019.

e) Curtea de Conturi.	
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind modificarea Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și pentru dispunerea altor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

VIORICĂ DĂNCILĂ

